

NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN GEMEENTE BRUMMEN

Kenmerk Z052431/D343465

DE RAAD VAN DE GEMEENTE BRUMMEN,
Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 17 november 2020 met kenmerk D342549;
Gelet op artikel 212, eerste lid van de Gemeentewet;
Gezien het advies van de Auditcommissie van 29 september en 10 november 2020;

HEEFT BESLOTEN:

1. De Nota reserves en voorzieningen gemeente Brummen (D343297) vast te stellen met inachtneming van de volgende punten:
 - a. De weerstandreserve en vrije reserve op te heffen en de algemene reserve (samenvoeging) van de weerstandsreserve en vrije reserve) in te stellen;
 - b. De behoedzaamheidsreserve in te stellen;
 - c. De bestemmingsreserve Bovenwijkse Voorzieningen op te heffen;
 - d. De dotatie aan de reserve recreatie en toerisme jaarlijks op een door de raad nader te bepalen % van de toeristenbelasting vast te stellen in de begroting.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING

- 1.1 Algemeen
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Leeswijzer

2. ONDERSCHIED RESERVES EN VOORZIENINGEN

- 2.1 Wettelijk kader
- 2.2 Functies reserves en voorzieningen
- 2.3 Vorming en aanwending

3. RENTE

4. OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

- 4.1 Algemene Reserve
- 4.2 Bestemmingsreserve
- 4.3 Voorzieningen

1. INLEIDING

1.1 Algemeen

Voor u ligt de nota reserves en voorzieningen.

De regels voor reserves en voorzieningen staan in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De gemeente kan aanvullende regels stellen en doet dit ook, namelijk in de Financiële verordening en de nota reserves en voorzieningen.

De nota geeft het kader weer voor het instellen, muteren en opheffen van reserves en voorzieningen.

De huidige nota reserves en voorzieningen dateert van 2018 (kenmerk Z003031 / D283683) en wordt geactualiseerd met deze nota. De nota reserves en voorzieningen treedt, met terugwerkende kracht, in werking op 1 januari 2020. De nota reserves en voorzieningen uit 2018 wordt ingetrokken.

1.2 Doelstelling

De belangrijkste doelstelling van deze nota is om het beleid van reserves en voorzieningen te actualiseren.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de begrippen, kaders en functies van reserves en voorzieningen weergegeven. Paragraaf 2.3 gaat over de vorming en onttrekking van reserves en voorzieningen.

In Hoofdstuk 4 volgt een beschrijving per reserve en voorziening.

2. ONDERSCHIED RESERVES EN VOORZIENINGEN

2.1 Wettelijk kader

Algemeen

Het belangrijkste verschil tussen reserves en voorzieningen is dat de raad bij reserves een grote vrijheid heeft om de bestemming te wijzigen. De reserves behoren daarmee tot het eigen vermogen. Bij voorzieningen is deze beleidsvrijheid er niet. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen.

Schematisch ontstaat het volgende beeld:

Reserve

- Is gevormd door bestemming van het resultaat
- Is vrij besteedbaar voor de raad
- Behoort tot het eigen vermogen

Voorziening

- Is (verplicht) gevormd door het nemen van een last bij het bepalen van het resultaat
- Heeft een verplichte bestedingsrichting
- Behoort tot het vreemd vermogen

Het woord “voorzieningen” wordt in het dagelijkse gebruik vaak verschillend gebruikt. Twee betekenissen zijn nu van belang. De ene betekenis loopt via de actiefkant van de balans, de andere via de passiefkant. Bij de actiefkant hebben we het dan over risico's die de waarde van een specifiek aan te wijzen actiefpost nadelig kan beïnvloeden. We hebben het dan over de voorziening dubieuze debiteuren en de voorziening risico's bouwgrondexploitatie. Deze voorzieningen zijn niet opgenomen in deze nota.

De voorzieningen aan de passiefkant treft u wel in de nota aan. Deze voorzieningen zijn in feite correcties op het eigen vermogen en zijn niet toe te wijzen aan een specifieke activapost. Ze zijn nodig als dekking voor kosten van aangegane verplichtingen en of risico's. Om deze reden staan deze voorzieningen wel op de passiefkant van de balans, maar vallen ze onder het vreemd vermogen in plaats van het eigen vermogen.

Reserves

De reserves kennen, op basis van [artikel 43 BBV](#), de volgende onderverdeling: algemene reserves

bestemmingsreserves.

Deze tweedeling wordt in alle Planning & Control documenten gehanteerd. Bij de jaarstukken wordt het rekening saldo van het voorgaand jaar onder de reserves apart inzichtelijk gemaakt.

De algemene reserve vormt het vrij besteedbare eigen vermogen en kent geen specifieke bestemming. In Brummen hanteren we sinds 2020 nog één algemene reserve. De oude onderverdeling van de Algemene Reserve in twee delen, namelijk de weerstandsreserve en de vrije reserve (VR) komt te vervallen. Het hanteren van één reserve komt de transparantie en duidelijkheid ten goede.

Een bestemmingsreserve is eigen vermogen waar de raad een gerichte bestemming aan heeft gegeven. De bestemming kan bij raadsbesluit gewijzigd worden. Belangrijk is dat bestemmingsreserves niet negatief mogen staan. Een negatief eigen vermogen toont zich via de algemene reserve.

Voorzieningen

[Artikel 44 BBV](#) bepaalt de wijze waarop voorzieningen worden gevormd.

2.2 Functies reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen kennen een aantal functies die hieronder worden toegelicht.

De financieringsfunctie

Reserves kunnen worden gebruikt als eigen financieringsmiddel omdat ze onderdeel uitmaken van het totale vermogen van de gemeente.

De bufferfunctie

Er wordt een “spaarpot” gecreëerd om onvoorziene toekomstige uitgaven op te kunnen vangen en bestaande risico's te kunnen dekken.

De bestedingsfunctie

Bestemmingsreserves hebben een bestedingsfunctie.

De inkomensfunctie

Er is sprake van een inkomensfunctie als er structureel gelden aan reserves worden onttrokken ter

dekking van structurele lasten, bijvoorbeeld zoals bij de reserve recreatie en toerisme.

De egalisatiefunctie

Reserves en voorzieningen kunnen worden gevormd om tarieven of baten en lasten over de jaren heen gelijkmatig te verdelen. Pieken en dalen in de exploitatie kunnen zodoende worden vermeden. Ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht kunnen door middel van een egalisatiereserve worden opgevangen.

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

Voorzieningen voor de verplichtingen, verliezen en risico's zijn qua tijdstip en omvang onzeker, maar de omvang is redelijkerwijs wel te schatten.

Voorzieningen waarvoor heffing wordt geheven

Voorzieningen waarvoor een heffing wordt geheven hebben een egalisatiefunctie.

2.3 Vorming en aanwending

Reserves

Het instellen van een reserve vindt plaats met een raadsbesluit.

In het raadsbesluit staat:

- het specifieke doel waarvoor de reserve wordt gevormd;
- de gewenste of noodzakelijke, minimale en/of maximale omvang;
- de wijze van het doen van stortingen en onttrekkingen (structureel of incidenteel);
- de eventuele einddatum.

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve mogen gedurende het jaar plaatsvinden op basis van het betreffende doel van de reserve. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve moeten zijn gedekt door een raadsbesluit. Dit kan expliciet bij resultaatbestemming in het kader van de jaarrekening of de bestuursrapportages, maar ook vooraf bij de vaststelling van de begroting. Deze besluiten moeten tijdig via een begrotingswijziging zijn verwerkt.

Vanaf begrotingsjaar 2021 is het college gemachtigd om tot een bedrag van telkens € 25.000 uitgaven te doen, die gedekt worden uit een bestemmingsreserve. De uitgaven moeten passen in het kader van de doelstelling van deze reserve. Het college legt over deze uitgaven achteraf in een bestuursrapportage of jaarstukken verantwoording af.

De reserve wordt opgeheven op het moment wanneer het doel vervalt of wanneer de vastgestelde einddatum is verstreken. Het saldo van de bestemmingsreserve valt vrij en toegevoegd aan de algemene reserve. Het opheffen van een reserve kan alleen door een raadsbesluit.

Uitgangspunt van beleid is om het aantal reserves zo beperkt mogelijk te houden. In beginsel betekent dit dat er alleen een algemene reserve is en een beperkt aantal duidelijk geformuleerde bestemmings-reserves.

Voorzieningen

Voorzieningen worden ingesteld om aan een reeds bekende verplichting te kunnen voldoen. De hoogte van deze verplichting is van tevoren vast te stellen. Waar bij reserves de toevoegingen en onttrekkingen via de resultaatbestemming plaatsvinden. Is dat bij voorzieningen anders. De vorming van een voorziening gebeurt ten laste van de exploitatie. Onttrekkingen aan de voorzieningen komen niet ten laste van de exploitatie, maar direct ten laste van de gevormde voorziening. Concreet betekent dit dat de raad door het toevoegen van bedragen aan voorzieningen, instemt met deze voorzieningen en daarmee ook met de aanwending.

In de begroting en de jaarstukken wordt de raad geïnformeerd over de uitvoering van de betreffende activiteiten. Indien een verplichting wegvalt, vallen de nog resterende middelen vrij ten gunste van de exploitatie. Dit heeft een positief effect op het rekeningresultaat. Mocht de hoogte van de verplichting alsnog hoger zijn dan eerder verwacht, komt de verhoging via het rekeningresultaat ten laste van de algemene reserve.

Iedere voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. De voorziening mag dus niet groter of kleiner zijn.

Beheersplannen zijn een instrument om het niveau van een onderhoudsvoorziening te bepalen. Deze hebben vooral betrekking op het periodiek terugkerend onderhoud van kapitaalgoederen, zoals wegen, groen, riolering en gebouwen. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig inzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

3. RENTE

Conform het BBV is het toegestaan om rente toe te rekenen aan reserves. In Brummen wordt geen rente toegerekend. Het toerekenen van rente aan reserves creëert een fictieve rentelast. Dit gaat ten koste van de eenvoud en transparantie.

4. OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

4.1 Algemene Reserve

Algemene Reserve

Doel	De reserve is bedoeld voor de financiering van incidentele uitgaven en het egaliseren van overschotten of opvangen van tekorten in de exploitatie. Om de bufferfunctie voldoende in te vullen streeft Brummen naar een ratio die nader wordt bepaald in de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting.
Functie	Bufferfunctie, financieringsfunctie
Dotatie	Ter verbetering van de financiële positie wordt de dotatie jaarlijks door de raad bij de begroting vastgesteld. Een positief jaarrekeningresultaat wordt in de reserve gestort tenzij de raad het resultaat anders bestemd.
Onttrekkingen	Een negatief jaarrekeningresultaat wordt aan de reserve onttrokken.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven

4.2 Bestemmingsreserve

Toerisme en Recreatie

Doel	De reserve wordt gebruikt om de kosten voor het versterken van de toeristische recreatieve sector te dekken. Daarbij gaat het om infrastructurele maatregelen, lokaal gastheerschap, promotie en marketing en de (co)financiering van passende initiatieven.
Functie	Inkomensfunctie, bestedingsfunctie
Dotatie	De dotatie aan de reserve jaarlijks op een door de raad nader te bepalen % van de toeristenbelasting vast te stellen in de begroting.
Onttrekkingen	De bestaande jaarlijkse structurele lasten voor het versterken van het toeristisch karakter van de gemeente worden aan de reserve onttrokken. Daarnaast kunnen incidentele lasten ten behoeven van het doel uit deze reserve worden gedekt.
Plafond	€ 600.000
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven

Behoedzaamheidsreserve

Doel	De reserve wordt gebruikt om de financiële nadelen van accessbijstellingen in de circulaire van het gemeentefonds (deels) te dekken. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de trap op trap af methode wordt het acces genoemd.
Functie	Bufferfunctie
Dotatie	Bij positieve accessbijstellingen in de circulaire van het gemeentefonds wordt 25% van het jaar T+1 toegevoegd aan de reserve.
Onttrekkingen	Bij negatieve accessbijstellingen kan 25% van het nadeel uit de reserve worden onttrokken.
Plafond	€ 1.000.000
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Instellen

Bovenwijkse Voorzieningen

Doel	De reserve wordt gebruikt om de kosten van infrastructurele projecten die een bovenwijk karakter hebben (deels) uit te dekken.
Functie	Bestedingsfunctie
Dotatie	Niet voorzien
Onttrekkingen	Niet voorzien
Plafond	Geen
Looptijd	Beëindiging per 31-12-2020

Voorstel	Beëindigen. Door het ontbreken van verdere verplichtingen is het bedrag van € 13.572 uit de bestemmingsreserve Bovenwijkse voorzieningen vrijgevallen bij de 2e bestuursrapportage 2020.
Duurzaamheid / Ligt op Groen	
Doel	De reserve is bedoeld voor dekking van de kosten van duurzaamheid in de brede zin van het woord.
Functie	Bestedingsfunctie
Dotatie	De reserve wordt gevoed door bijdrages uit woningbouwinitiatieven. We innen deze bijdrages via grondexploitaties of anterieure overeenkomsten. Structurele voeding is niet opgenomen in de programmabegroting.
Onttrekkingen	Zijn gericht op de groene kwaliteit van ons gebied, met een focus op wat nodig is voor klimaat en duurzaamheid. Hierbij moet op de eerste plaats worden gedacht aan kosten voor versterking van landschapskenmerken en verbetering van omgevingswaarden. En daarnaast aan vraagstukken zoals warmtetransitie, CO2-reductie, natuurinclusieve landbouw, wateropgave en ruimtelijke adaptatie, lokale initiatieven en circulariteit.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Afvalstoffenheffing	
Doel	Egalisatie van de kosten/tarieven van de huishoudelijke afvalverwijdering.
Functie	Egalisatiefunctie
Dotatie	Bij overdekking wordt er toegevoegd aan de reserve.
Onttrekkingen	De reserve wordt ingezet om meerjarig een gelijkmatige tariefstelling te hanteren.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030	
Doel	De reserve wordt ingezet voor dekking procesgeld (zoals kosten onderzoeken, advies, personeel, bestemmingsplan en deskundigheid) en voor cofinanciering en investeringen in het kader van het programma.
Functie	Bestedingsfunctie
Dotatie	Stortingen vanuit het verkrijgen van subsidies en cofinanciering. Op regionaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau. Subsidies voor de organisatie van het programma en subsidies voor daadwerkelijke investeringen in de gebiedsopgaven. Als bij de jaarstukken blijkt dat er vanuit de exploitatie budgetten voor Ruimte voor Eerbeek en/of Eerbeek Loenen 2030 niet volledig besteed zijn kan de raad besluiten om deze toe te voegen aan de reserve.
Onttrekkingen	Op basis van het programmaplan worden beschikbare middelen ingezet voor procesgeld (zoals kosten onderzoeken, advies, personeel, bestemmingsplan en deskundigheid) en voor (co)financiering en investeringen in het kader van het programma. De reserve kan ook aangewend worden om verliezen binnen het programma Ruimte voor Eerbeek te dekken.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Centrum Brummen	
Doel	Ontwikkeling centrumgebied van het dorp Brummen.
Functie	Bestedingsfunctie
Dotatie	Dotaties vinden plaats uit de positieve saldi van de grondexploitaties en verkopen van onroerende goederen welke onderdeel zijn van het Plan van Aanpak Kern Brummen.
Onttrekkingen	Onttrekkingen bestaan uit investeringen en bijdragen aan de diverse deelgebieden, openbare ruimte in het centrum van Brummen en negatieve grondexploitaties, welke onderdeel zijn van het Plan van Aanpak Kern Brummen.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven

4.3 Voorzieningen

Pensioenaanspraken wethouders

Doel	Voorziening voor pensioenverplichtingen van pensioengerechtigde wethouders die per 31 december 2009 de pensioenleeftijd nog niet hebben bereikt.
Functie	Verplichtingen en/of risico's.
Dotatie	Toevoeging op basis van jaarlijks te maken doorrekening.
Onttrekkingen	Onttrekking conform de jaarlijkse realisatie.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Wachtgeld Bestuurders	
Doel	Voorziening ter dekking van de kosten van wachtgeld van bestuurders.
Functie	Verplichtingen en/of risico's.
Dotatie	Toevoeging op basis van jaarlijks te maken doorrekening.
Onttrekkingen	Onttrekking conform de jaarlijkse realisatie.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
WW uitkeringen werknemers	
Doel	Voorziening ter dekking van de kosten van WW uitkeringen van werknemers.
Functie	Verplichtingen en/of risico's.
Dotatie	Toevoeging op basis van jaarlijks te maken doorrekening.
Onttrekkingen	Onttrekking conform de jaarlijkse realisatie. Als overheidswerkgever zijn wij voor het ambtelijk personeel eigen risicodragers in het kader van de Werkloosheidwet.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Afloopkosten complex Elzenbos	
Doel	Voorziening voor de kosten van de nog te verkopen gronden van het afgesloten deel grondexploitatie Elzenbos.
Functie	Verplichtingen en/of risico's.
Dotatie	Niet voorzien.
Onttrekkingen	Kosten bouwrijp maken van de nog te verkopen gronden.
Plafond	Geen
Looptijd	Tot einde complex Elzenbos.
Voorstel	Handhaven
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	
Doel	Voorziening ter dekking van de kosten van groot onderhoud van gemeentelijk onroerend goed.
Functie	Egalisatiefunctie.
Dotatie	De voorziening wordt jaarlijks gevoed op basis van het actuele beheersplan.
Onttrekkingen	De werkelijke lasten worden aan de voorziening onttrokken.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Voedselbos	
Doel	Voorziening ter dekking van diverse (aanleg)kosten in het project.
Functie	Verplichtingen en/of risico's.
Dotatie	Vanuit de bouwgrondexploitatie Elzenbos is een bijdrage aan dit project geleverd.
Onttrekkingen	Diverse (aanleg)kosten vanuit dit project.
Plafond	Geen
Looptijd	Tot uitputting.
Voorstel	Handhaven
Wegenonderhoud	

Doel	Voorziening ter dekking van groot onderhoud van de asfalt- en elementverhardingen en oppervlaktebehandelingen.
Functie	Egalisatiefunctie.
Dotatie	De voorziening wordt jaarlijks gevoed op basis van het actuele beheersplan.
Onttrekkingen	Alle werkelijke lasten worden aan de voorziening onttrokken.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Onderhoud Lantaarnpalen	
Doel	Voorziening ter dekking van de kosten voor het schilderen van de lantaarnpalen.
Functie	Egalisatiefunctie.
Dotatie	De voorziening wordt gevoed ten laste van de exploitatiebegroting.
Onttrekkingen	Alle werkelijke lasten worden aan de voorziening onttrokken.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven Voor het schilderwerk van stalen masten is een schilderinterval van 7 tot 10 jaar.
Rioolrenovaties	
Doel	Voorziening om een gelijkmatige belasting van de exploitatie te verkrijgen en daarmee een gelijkmatige ontwikkeling van de rioolheffing. Het doel is het opvangen van investerings- en kapitaallasten van de riolering.
Functie	Voorzieningen waarvoor heffing wordt geheven, Egalisatiefunctie.
Dotatie	De ontwikkeling van de stortingen en de gehele ontwikkeling van de toekomstige kosten wordt in beeld gebracht op basis van het gemeentelijke rioleringsplan (GRP).
Onttrekking	Alle werkelijke lasten worden aan de voorziening onttrokken.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven
Rioolheffing	
Doel	Egalisatie van de kosten/tarieven van de instandhouding van het rioolstelsel.
Functie	Voorzieningen waarvoor heffing wordt geheven, egalisatiefunctie.
Dotatie	Bij overdekking wordt er toegevoegd aan de reserve.
Onttrekkingen	De voorziening wordt ingezet om meerjarig een gelijkmatige tariefstelling te hanteren.
Plafond	Geen
Looptijd	Doorlopend
Voorstel	Handhaven

*Dit besluit is genomen tijdens de openbare raadsvergadering van 17 december 2020.
De gemeente raad van gemeente Brummen,
De burgemeester A.J. van Hedel
Griffier D.D. Balduk*